

XVII. BOLYAI FARKAS MULTIDISZCIPLINĂRIS ORSZÁGOS TANTÁRGYVERSENY
2024. május 10–12.

Gróf Teleki Sámuel Földrajzverseny – Országos döntő

Társadalomföldrajz

Feladatlap

Feladatlap száma	
Elért pontszám	

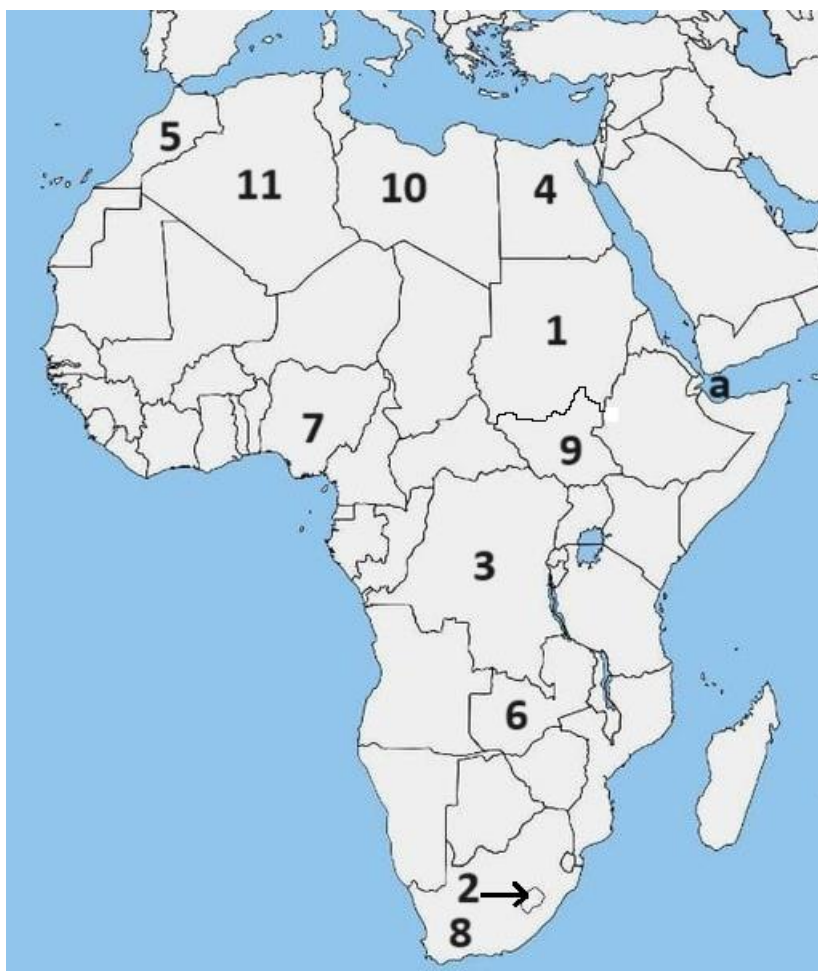
	Név	Aláírás
Javítóbizottság elnöke		
Javítóbizottság alelnöke Természetföldrajz tagozat		
Javítótanárok		

Utasítás

- *Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!*
- *A feladatok megoldásához számológép nem használható!*
- *Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!*
- *A feladatok megoldásához tollat/golyóstollat kell használni!*
- *Az feladatlapon javítani, átírni, radirozni, stb. nem szabad ! Az elrontott részt tedd zárójelbe!*
- *A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésre!*
- *Az elérhető maximális pontszám **100**, hivatalból 10 pont jár.*
- *Piszkozatként a lap hátoldalát használhatod.*
- *Pontegyenlőség esetén a helyezést sorrendben az I. és a VIII. feladat pontszáma dönti el.!*

I.Tétel. Az alábbi térkép alapján nevezd meg!

12,5 pont

a) Az „a”-val jelölt tengerszoros:

..... és a tengereket amelyeket összeköt:

.....és
.....

b) 4-es ország területén levő csatornát:.....

és a végeinél levő két várost:

.....és

c) A 3-as ország területi:

.....és népességi:.....

nagyságát.

d) A megszámozottak közül

annak az országnak a nevét amely

enklávé:.....valamint mely ország területén van:.....

e) Az 1 és 4 államok közti határ típusát nagy részben:.....

f) A megszámozott országok közül egy *monarchia* nevét az északi féltekén:.....

g) A 7-es országban levő *konfliktus* típusát.....és okát.....

h) A megszámozott országok közül egy ország nevét amelynek nincs *Kizárólagos Gazdasági Övezete* a déli féltekén és köztársaság:.....

i) A megszámozott országok közül a legfiatalabb állam nevét.....

j) Mely európai államok gyarmatai voltak a **4, 10, 11** államok: (az európai állam nevét kell beírni):

4-es állam .....

10-es állam.....

11-es állam.....

k) A térképen **3, 4, 8** számokkal jelölt országok neveit és fővárosait:

3...../.....

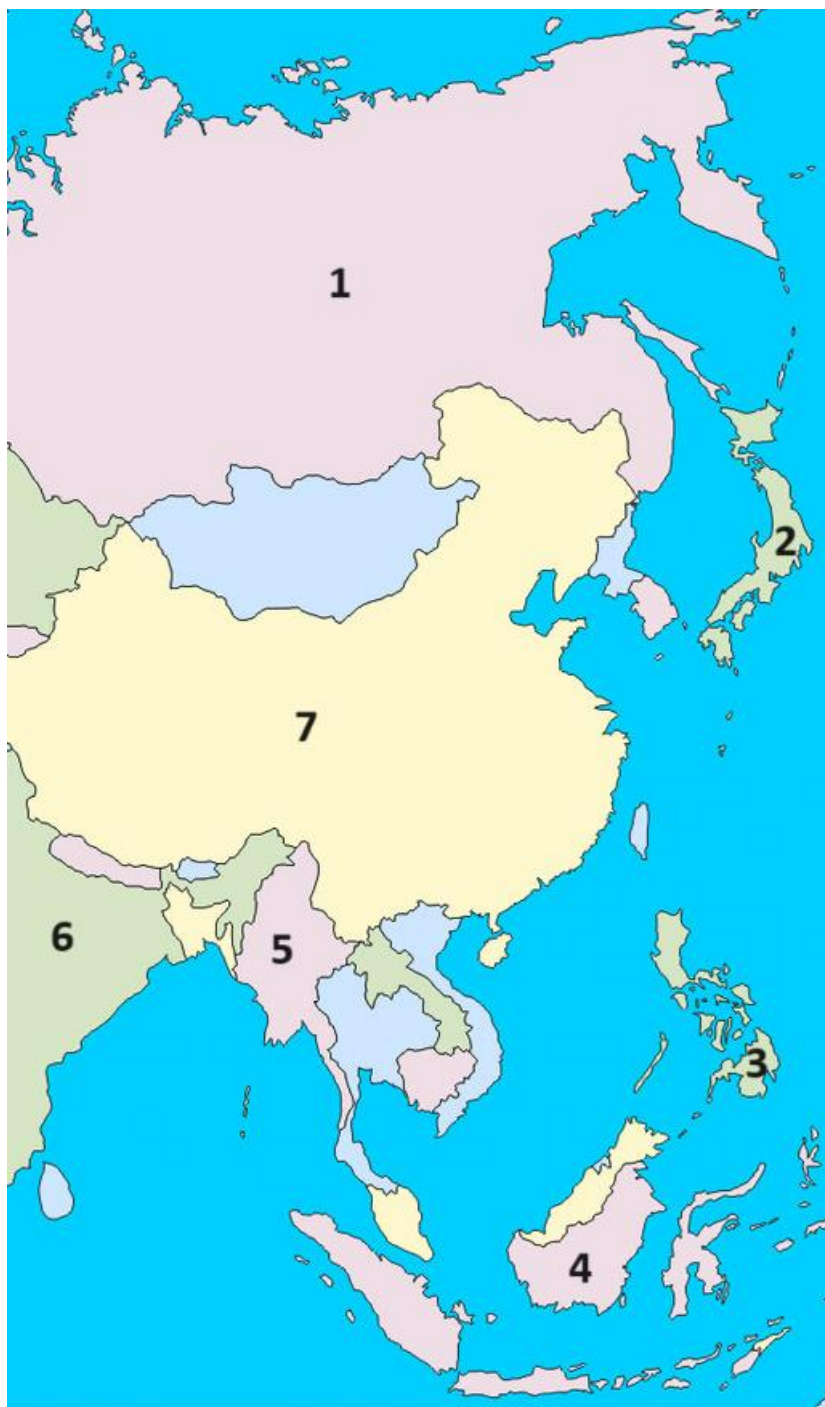
4...../.....

8...../.....

I.T./12,5 pont

II. Az alábbi térkép alapján válaszolj a kérdésekre!

19 pont

A. 7 pont

a) Nevezd meg az uralkodó felekezeti (vallási) irányzatot a térképen az 1, 2, 3, 4, 5 országokban:

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

b) Helyezd csökkenő sorrendben népességszám szerint a 2, 4, 6, 7 államokat:

> > >

c) Nevezd meg az uralkodó nyelvcsaládot és az uralkodó nyelvet a nyelvcsaládon belül a 1, 6, 7 országokban:

ország száma	nyelvcsalád	nyelv
1		
6		
7		

A

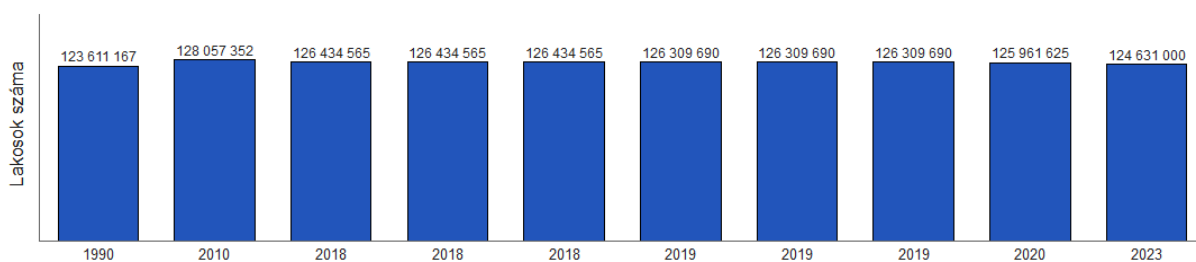
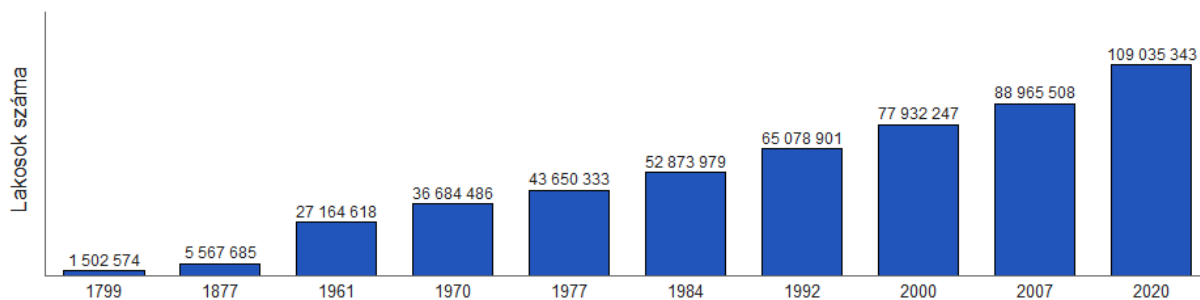
B. Hasonlítsd össze a 2 és 3 országokat, megnevezve az alábbiakat:**12 pont**

a) Az országok nevét:

2.....3.....

b) Az alábbi ábrák a két ország népességének számbeli változását mutatják, társítsd az ábrákat az országokkal (lehet az ország száma, vagy neve):

1.ábra.....2.ábra.....

1.ábra**2.ábra**

c) Számítsd ki a hiányzó adatokat, majd az adatok alapján készíts 2 kördiagrammot, és társítsd a 2 és 3 országokkal:

I. népesség foglalkoztatási szerkezete: 3% primer, 25% szekunder,.....tercier.

II. népesség foglalkoztatási szerkezete: 21% primer, 18% szekunder,.....tercier.

I.

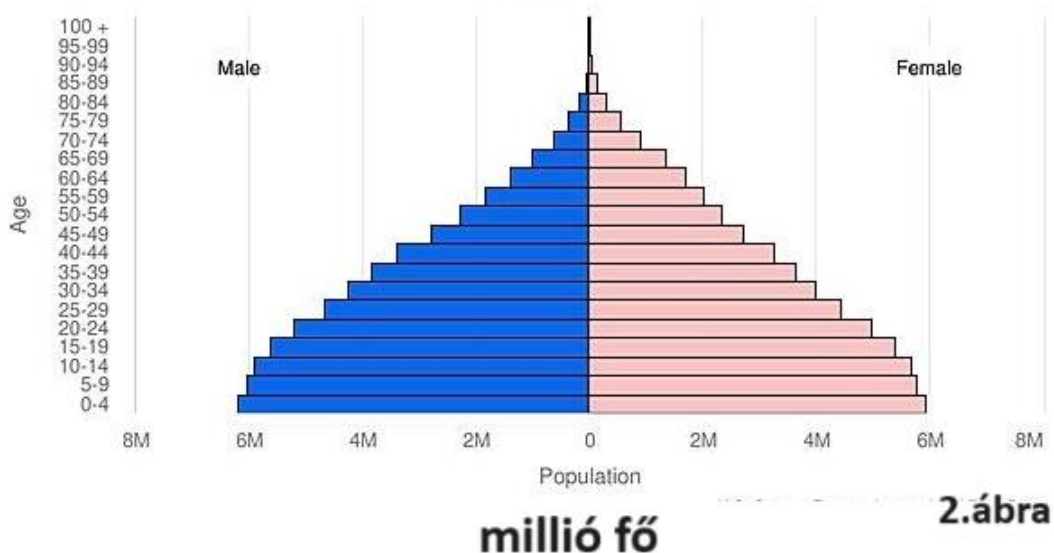
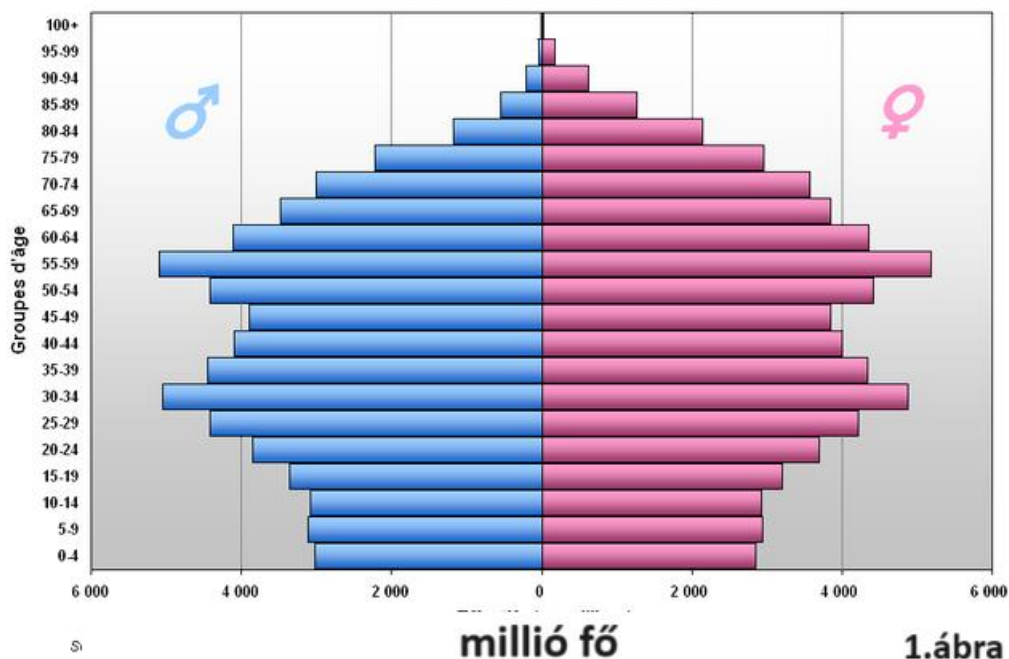

II.

I.kördiagramm.....ország.

II. kördiagramm.....ország.

d) A korpiramisok alapján válaszold az alábbi kérdésekre:

1. Társítsd a korpiramisokat a 2 és 3 országokkal a térképről:

1. ábra.....ország

2. ábra.....ország

2. Határozd meg a legnépesebb 5 évnnyi korcsoport lélekszámát és korát az :

1. ábrán.....fő.....évesek

2. ábrán.....fő.....évesek

3. Hogyan változott a 0-20 éves népesség, valamint írd le a változás egy okát:

1. ábrán.....oka.....

2. ábrán.....oka.....

e) Töltsd ki az alábbi táblázatot a 2 és 3 országok alapján:

ország száma	Termékenységi ráta	Várható élettartam
	3,19	64 év
	1,26	85 év

B	
---	--

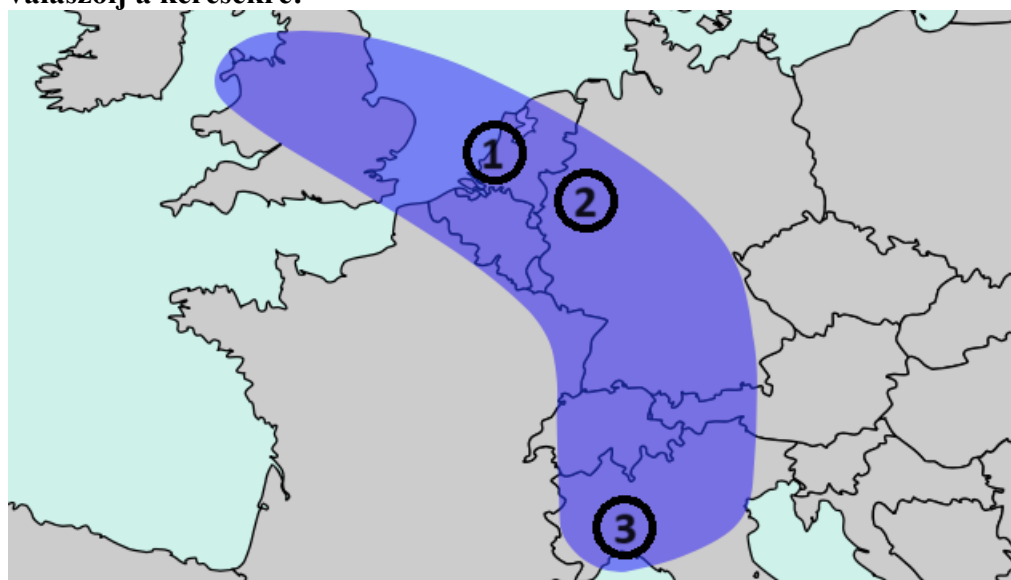
II.T./19 pont	
---------------	--

III. Tétel.

12,5 pont

A. Az alábbi térkép ismert várostömörülési formákat ábrázol Európában, ennek alapján válaszolj a kérdésekre!

8,5 pont

a) Írd le az 1,2 várostömörülések nevét és az országot amelyben található:

1.várostömörülés neve.....ország.....

2.várostömörülés neve.....ország.....

b) Egészítsd ki az alábbi kijelentéseket:

I.A várostömörülés száma.....amelyben a legnagyobb európai teherforgalmú tengeri kikötő van, és a kikötőváros neve.....

II.A várostömörülés száma.....amelyben a legnagyobb európai teherforgalmú folyami kikötő van, és a kikötőváros neve.....

III.A várostömörülés száma.....amelyben a tengeri kikötő a Földközi tenger partján van, és a kikötőváros neve.....

IV. Nevezd meg a kék sávval jelölt nem folytonos városiasodott övezetet.....

c) Nevezd meg kettő-kettő várost az 1,2,3 várostömörülésekből:

1-es.....
 2-es.....
 3-as.....

A	
----------	--

B.Társítsd a kijelentések mellé a képen látható azon város betűjét (A,B) amelyre érvényes:

2 pont

A

B

- a) .....A gettósodás komoly problémát jelent.
- b) .....A város szélén favellák találhatók.
- c) .....A városodás kiegyensúlyozottan ment végbe, a városi munkahelykínálat képes volt felszívni a beáramló munkaerőt.
- d) .....A városba özönlők száma többszörösen felülmúlja a megélhetési lehetőségeket.

B	
----------	--

C.Nevezd meg, hogy az alábbi meghatározások mely településföldrajzi fogalmakat jelentik!

2 pont

a) Amikor a népesség egyre jelentősebb része elhagyja a nagyvárosok területét és mind nagyobb számban az elővárosokba költözik, egy "városkörüli" fejlődés megy végbe.

.....

b) Rendszerint egy lakóépületet és néhány hozzá tartozó gazdasági épületet magába foglaló, paraszti használatú állandóan lakott magános telep.....

c) Munkahely funkciójú kisebb városok, amelyek ipari tevékenységükkel tehermentesítik a nagyvárost, főleg ipari üzemek, raktárak, kereskedelmi vállalatok találhatók itt.....

d) A falusi települések átalakulása, melynek során hasonlítani kezdenek a városokhoz mind külsőleg mind életmód tekintetében.....

2 pont	
---------------	--

III.T./12,5 pont	
-------------------------	--

IV.Tétel.

5 pont

A. Az alábbi képek és a térkép segítségével írd be a négyzetekbe az országot jelölő betűt és a kép számát, amely szerint igaz a kijelentés! 3 pont

1

2

3

a) A világ egyik legnagyobb vizierőművével rendelkezik:

ország kép

b) A világ egyik legnagyobb bizonyított kőolaj tartalékával rendelkezik:

ország kép

c) A világ egyik legnagyobb rézérc bányászatával rendelkezik:

ország kép

A	
---	--

B. Az alábbi táblázat adatai alapján számítsd ki és írd be az üres cellákban az egy főre eső bruttó villamosenergia termelést (Bvt/fő), magyarázd az eltérés okát: 2 pont

Ország	Népesség	Bruttó villamosenergia termelés	Bvt/fő
Magyarország	9.600.000 fő	36 milliárd KWh	
Japán	125.000.000 fő	1034 milliárd KWh	

Oka.....
 .....
 .....
 .....

B	
---	--

IV.T. 5 pont	
--------------	--

V.Tétel**5 pont**

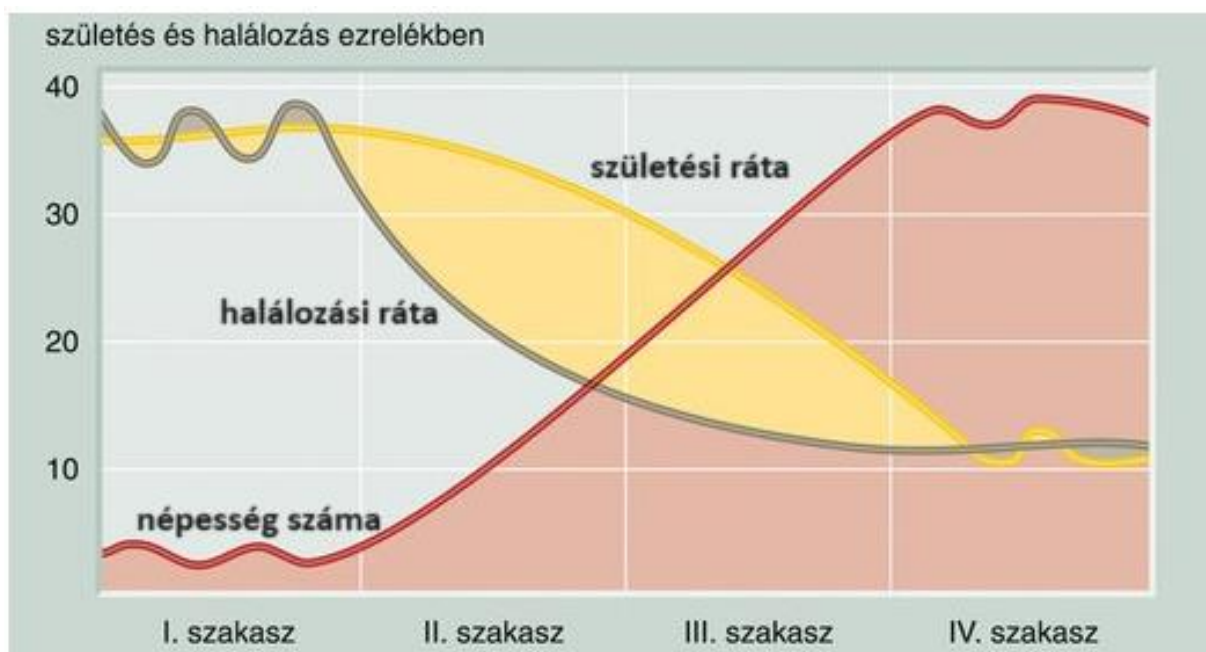
Az alábbi kijelentések az Európai Unióval kapcsolatosak. Döntsd el, hogy a kijelentések igazak vagy hamisak. Amennyiben igaznak találod írd elé az „I” betűt, ellenkező esetben írd a „H” betűt a kijelentések elé!

1. ....Az EU jelenleg 28 tagállamból áll.
2. ....2022-ben volt a Brexit.
3. ....Az Európai Unió nevet 1993-ban vette fel.
4. ....Minden tagország fizetőeszköze az euro.
5. ....Európa többségi országa tagja az EU-nak.
6. ....Budapesten van az Európai Innovációs és Technológiai Intézet.
7. ....Svájc az EU legfejlettebb országa.
8. ....Az EU legnagyobb királysága az Egyesült Királyság.
9. ....Az EU népessége teljes egészében az indoeurópai nyelvcsaládhoz tartozik..
10. ....Az EU éves GDP-je nagyobb mint az AEÁ (Amerikai Egyesült Államok) éves GDP-je.

V.T./ 5 pont	
---------------------	--

VI. Tétel**13 pont**

A. A diagramm figyelembe vételével jellemezd a II. és a IV. szakaszokat a táblázatban megadott szempontok szerint:

8 pont

II.szakasz		
1	A szakasz neve	
2	Születési ráta értéke	
3	Elhalálozási ráta értéke	
4	Népesség változás jellege	
5	HDI (emberi fejlettségi mutató) értéke	
6	Az ország fejlettségi szintje	
7	Egy országot amelyre a szakasz jellemző	
8	Az itt levő metropoliszok egy sajátossága	
IV.szakasz		
9	A szakasz neve	
10	Születési ráta értéke	
11	Elhalálozási ráta értéke	
12	Népesség változás jellege	
13	HDI (emberi fejlettségi mutató) értéke	
14	Az ország fejlettségi szintje	
15	Egy országot amelyre a szakasz jellemző	
16	Az itt levő metropoliszok egy sajátossága	

A	
---	--

B:

5 pont

A feladatban két mennyiség nagyságrendi viszonyát kell eldöntened. Írd a négyszögbe a helyes reláció betűjét! A választási lehetőségek:

A: ha „a” > „b”

B: ha „a” < „b”

C: ha „a” = „b”

1. a) gleccserek, jégtakarók édesvíz mennyisége
b) tavak és folyók édesvíz mennyisége
2. a) Közép Afrika biomassa tömege
b) Oroszország biomassa tömege
3. a) Pannon medence ismert kőolaj tartaléka
b) Perzsa öböl ismert kőolaj tartaléka
4. a) Szén tartalék
b) Magnézium tartalék
5. a) Oroszország éves földgáz termelése
b) Közel Kelet éves földgáz termelése
6. a) fosszilis tüzelőanyagok környezet szennyezése
b) megújuló energiaforrás környezet szennyezése
7. a) Európa hidroenergetikai potenciálja
b) Ázsia hidroenergetikai potenciálja
8. a) Szahel övezet mezőgazdasági produktivitása
b) Monzun övezet mezőgazdasági produktivitása
9. a) klímasemlegesség szerepe a fenntartható fejlődésért
b) mértéktelen pazarló fogyasztás szerepe a fenntartható fejlődésért
10. a) Az északi félteke össz GDP termelése
b) A déli félteke össz GDP termelése

B

VI.T./13 pont

VII. Tétel: Az alábbi térképek két gazdasági regionális államcsoporthoz tartoznak: 6 pont

A

B

a) Nevezd meg a két államcsoporthoz tartozást:

A.....

B.....

b) Írd le a három-három hivatalos nyelvét:

A.....

B.....

c) Írj 2-2 országot az államcsoporthoz tartozásokból:

A.....

B.....

VII.T./6 pont	
----------------------	--

VIII. Tétel: Az 1 és 2 ábrák segítségével, a kijelentések figyelembe vételével töltsd ki a táblázatot.

17 pont

Megjegyzés: a felfedező/utazó neve többször is szerepelhet, kötelezően mindhárom felfedező neve kell szerepeljen, egy kijelentésnek nincs térképi száma.

- a) Az Albert tó felfedezője
- b) A Teleki vulkán felfedezője
- c) Elsőként érte el a Kilimandzsaró hóvonalát
- d) Új Guineában zoológiai gyűjtést végzett
- e) Kenya hegyének első felfedezője
- f) Turkána tó/ Rudolf tó felfedezője

1.ábra

2.ábra

A kijelentés betűje	Felfedező/ utazó neve	Az 1.ábrán a földrajzi elem száma	Ország ahol a földrajzi elem van
a			
b			
c			
d			
e			
f			

VIII.T./17 pont	
-----------------	--

Sok sikert!

Javitókulcs Társadalomföldrajz

I. Tétel 12,5 pont

- a) Bab-el-Mandeb 0,5p, Vörös tenger 0,5p, Adeni öböl/Arab tenger 0,5p
 b) Szuezi 0,5p, Szuezi 0,5p, Port Said 0,5p
 c) Nagyon nagy területű 0,5p, nagy népesség 0,5p
 d) Leshoto 0,5p, Dél Afrikai köztársaság 0,5p
 e) Mesterséges-csillagászati (szélességi kör menti) 0,5p
 f) Marokkó 0,5p
 g) Belső 0,5p vallási 0,5p
 h) Zambia 0,5p
 i) Dél Szudán 0,5p
 j) 4-Egyesült Királyság 0,5p 10-Olaszország 0,5p 11-Franciaország 0,5p
 k) 3-Kongói D.K 0,5p, Kinshasa 0,5p. 4-Egyiptom 0,5p, Kairó 0,5p
 8-Dél Afrikai Köztársaság 0,5p, Pretoria/Bloemfontein/Fokváros 0,5p

II. Tétel 19 pont

A. 7 pont

- a) 1-ortodox 0,5p, 2-sintoizmus 0,5p, 3-keresztény/katolikus 0,5p, 4-muzulmán/iszlám/szunita 0,5p 5-buddhista 0,5p
 b) 6-7-4-2 1,5 pont
 c)

ország száma	nyelvcsalád	nyelv
1	Szláv 0,5p	Orosz 0,5p
6	Indoeurópai/indoiráni/indoárja 0,5p	Hindi 0,5p
7	sino-tibeti (kinai-tibeti) 0,5p	kinai (mandarin) 0,5p

B. 12pont

- a) 1-Japán 0,5p, Fülöp szigetek 0,5p
 b) 1. ábra: Japán/2 0,5p, 2. ábra: Fülöp szigetek/3 0,5p
 c) I.-72% 0,5p II.-61% 0,5p
 Minden diagramm 1 pont (helyes rajz (arányosság, eltérő sátozás szektoroként) 0,5p/diagramm, értékek feltüntetése a diagrammon 0,5p/diagramm,)
 I-Japán 0,5p, II-Fülöp szigetek 0,5p
 d) 1. 1. ábra-2/Japán 0,5p, 2. ábra-3/Fülöp szigetek 0,5p
 2. 1. ábra. 9,8-10,2 millió 0,5p, 55-59 évesek 0,5p,
 2. ábra: 12-12,4 millió 0,5p, 0-4 évesek 0,5p
 3. 1. ábra: csökkent 0,5p, kicsi natalitás/alacsony termékenységi ráta/racionális reprodukció 0,5p
 2. ábra: nő 0,5p, magas natalitás/magas termékenységi ráta/természetes reprodukció 0,5p
 e)

ország száma	Termékenységi ráta	Várható élettartam
3 0,5p	3,19	85 év
2 0,5p	1,26	64 év

III. Tétel 12,5 pont

A. 8,5pont

- a) 1-Randstad 0,5p, Hollandia 0,5p, 2-Ruhr 0,5p Németország 0,5p
 b) I. 1-0,5p Rotterdam 0,5p, II. 2-0,5p Duisburg 0,5p, III. 3-0,5p Genova 0,5p
 IV.-Kék Banán 0,5p
 c) Minden helyes város 0,5 p, 2 város/konurbáció
 1-es: Rotterdam, Hága, Amsterdam, Utrecht 1p,
 2-es: Bochum, Essen, Dortmund, Gelsenkirchen, Duisburg, Hagen, Oberhausen, Bottrop, Mulheim 1p,
 3-as: Milano-Torino-Genova 1p

B. 2 pont

- a) B 0,5p,   b) A 0,5p,   c) B 0,5p,   d) A 0,5p

C. 2pont

- a) szuburbanizáció 0,5p   b)tanya 0,5p
c)bolygóvárosok 0,5p   d) városiasodás 0,5p

IV.Tétel 5pont**A 3 pont**

- a) a-0,5p 1-0,5p   b) b-0,5p 3-0,5p   c) c-0,5p 2-0,5p

B 2 pont

3750kwh/fő 0,5p

8272 kwh/fő 0,5p

A helyesen megfogalmazott ok 1 pont: a gazdasági fejlettségi különbségből adódóan.

V. Tétel 5pont minden helyes válasz 0,5pont

1. H 2. H 3.I 4.H 5.I 6.I 7.H 8. H 9. H 10. H

VI. Tétel 13 pont**A: 8 pont minden helyes válasz 0,5pont**

1. Átmeneti erőteljesen növekvő	9. modern (ipari/iparosodás utáni)
2. 30-37 ‰	10. 10-15%
3. 18-30‰	11. 11-16‰
4. Erőteljesen nő	12. Stagnál, enyhén csökken
5. kevesebb mint 0,5	13. 0,9-0,97 közötti érték
6. fejletlen	14. Fejlett
7. egy fejletlen ország	15. Egy fejlett ország
8. spontán fejlődése a térben, központ modern kép, favellák a széleken, infrastrukturális, tömegközlekedési, hulladék kezelési gondok	16. Modern funkcionális úthálózat, előterében bolygóvárosok, fejlett infrastruktúra

B 5 pont minden helyes válasz 0,5 pont

- 1.A 2. C 3. B 4.A 5. C 6. A 7.B 8. B 9.B 10.A

VII. Tétel 6 pont

- a) A -Dél-amerikai Közös Piac/Mercosur 0,5p
B-Észak-amerikai Szabadkereskedelmi Egyezmény/NAFTA 0,5p
b) A-spanyol, portugál, guarani 1,5p   B-angol, francia, spanyol 1,5 p
c) Minden ország 0,5p, 2 ország/régió
A-Brazília, Argentina, Uruguay, Paraguay 1p   B-AEÁ, Kanada, Mexikó 1 p

VIII. Tétel 17 pont

A kijelentés betűje	Felfedező/ utazó neve	Az 1.ábrán a földrajzi elem száma	Ország ahol a földrajzi elem van
a	Sass Flóra 1p	4 1p	Uganda/Kongó DK 1p
b	Teleki Sámuel 1p	3 1p	Kenya 1p
c	Teleki Sámuel 1p	1 1p	Tanzánia 1p
d	Biró Lajos 1p		Uj Guinea 1p
e	Teleki Sámuel 1p	2 1p	Kenya 1p
f	Teleki Sámuel 1p	5 1p	Kenya 1p